

Thư của Phao-lô gửi Người Ga-la-ti (Ga-la-ti)

Mục-đích: Để bẻ lại dân Giu-đa (những người dạy các tín-nhân phi-Giu-đa phải tuân-phục luật Giu-đa để được cứu-rỗi), và để kêu-gọi các Christ-nhân đến với đức-tin và sự tự-do trong Đấng Christ

Trước-giả: Phao-lô

Viết cho: Các hội-thánh ở miền nam của vùng Ga-la-ti được thành-lập trong cuộc hành-trình truyền-giáo lần thứ nhất của Phao-lô (gồm có Y-cô-ni, Lít-trơ, Đẹt-bơ)

Ngày viết: Vào khoảng 40 SC (Sau Christ Giáng-sinh), từ An-ti-ốt trước khi có Hội-đồng Giê-ru-sa-lem (50 SC)

Bối-cảnh: Cuộc tranh-luận thúc-bách nhất của hội-thánh ban đầu là mối liên-hệ của tân-tín-nhân, đặc-biệt là tín-nhân phi-Giu-đa, đối với các luật-pháp Giu-đa. Đây là một vấn-đề cho các hội-thánh mới được thành-lập trong cuộc hành-trình truyền-giáo lần thứ nhất của Phao-lô. Phao-lô viết để điều-chỉnh vấn-đề này. Sau đó, tại Hội-đồng Giê-ru-sa-lem, sự xung-đột này chính-thức được các nhà lãnh-đạo của hội-thánh giải-quyết xong.

Câu gốc: “Ấy là vì sự tự-do mà Đấng Christ đã giải-phóng chúng ta; bởi vậy, hãy cứ đứng vững và đừng quy-phục cái ách nô-lệ một lần nữa.” (5.1)

Nhân-vật chính: Phao-lô, Phi-e-rơ, Ba-na-ba, Tít, Áp-ra-ham, các giáo-sư giả

Chỗ chính: Ga-la-ti, Giê-ru-sa-lem

Đặc-điểm: Lá thư này không giành cho một hội-thánh riêng biệt nào, nhưng có lẽ được lưu-hành cho vài hội-thánh thuộc vùng Ga-la-ti.

Ý chính: Một gia-đình thực-hiện một cách thận-trọng kế-hoạch vượt biên, xông tới biên-giới; một người đứng ngoài vách tường của nhà tù thở hơi thở tự do; một thiếu-nữ cởi bỏ tất cả dấu vết của thuốc nghiện đã thoát khỏi toàn-thể thân-xác của mình; họ được TỰ-DO! Với dự-tính hoạt-động mới, họ có thể bắt đầu một cuộc đời mới. Hoặc là thoát khỏi cảnh áp-bức, hay bước ra khỏi ngục tù, hay thoát khỏi thói quen kìm-hãm, tự-do có nghĩa là sự sống. Không có gì gây ra niềm vui bằng việc biết rằng quá-khứ được quên đi và có những sự lựa chọn mới đang chờ đợi. Người ta mong mỏi được tự-do. Sách Ga-la-ti là một hiến-chương tự-do của Christ-nhân. Trong lá thư này, Phao-lô công-bố thực-trạng tự-do của chúng ta trong Đấng Christ—tự-do khỏi luật-pháp và quyền-lực của tội lỗi để phụng-sự Chúa sống của chúng ta.

Hầu hết những người mới tin Chúa và các nhà lãnh-đạo ban đầu đều là các Christ-nhân Giu-đa, là những người công-bố Giê-xu là Đấng Christ, Đấng Chịu-xức-dầu. Là các Christ-nhân Giu-đa họ đấu-tranh với một nhân-dạng song đôi: bản thể Giu-đa kiểm-chế họ phải theo luật-pháp Môi-se và truyền thống Giu-đa; đức-tin mới có trong Đấng Christ cho họ một sự tự-do thánh. Họ tự hỏi làm thế nào người phi-Giu-đa có thể là phần-tử của Thiên-quốc.

Cuộc tranh-luận này xé hội-thánh ban đầu. Các tín-nhân Giu-đa—phần-tử cực-đoan Giu-đa trong hội-thánh—dạy

rằng các Christ-nhân phi-Giu-đa phải theo luật-pháp và truyền-thống Giu-đa thêm vào việc tin Đấng Christ. Là một giáo-sĩ cho các người phi-Giu-đa, Phao-lô đương đầu với vấn-đề này nhiều lần. Vì lý-do đó Phao-lô viết lá thư này để bẻ lại các tín-nhân Giu-đa đó và để kêu gọi các tín-nhân trở về tin-lành thuần-túy. Tin-lành là cho tất cả mọi người —Giu-đa và phi-Giu-đa. Sự cứu-rỗi là do ân-điển của Đức Chúa TRỜI bởi đức-tin nơi Đấng Christ Giê-xu và không có thêm bất cứ một cái gì khác. Đức-tin nơi Đấng Christ có nghĩa là tự-do.

Sau phần dẫn-nhập ngắn (1.1-1.5), Phao-lô nói với các người chấp-nhận tin-lành bị người Giu-đa vắn-vẹo (1.6-1.9). Ông tóm-lược cuộc thảo-luận gồm có sự đương đầu của ông đối với Phi-e-rơ và các nhà lãnh-đạo hội-thánh khác (1.10-2.16). Đoạn ông chứng-minh rằng sự cứu-rỗi là chỉ bởi đức-tin mà thôi bằng việc đưa vào sự được cứu-rỗi của ông (2.17-2.21), kêu-cầu đến kinh-nghiệm Tin-lành của độc-giá (3.1-3.5), và chỉ rõ Cựu Ước dạy về ân-điển (3.6-3.20). Kế đó, ông giải-thích mục-đích của luật-pháp, liên-hệ giữa luật, lời hứa của Đức Chúa TRỜI, và Đấng Christ (3.21-4.31). Trên nền tảng đó, Phao-lô nói đến Christ-nhân tự-do. Chúng ta được cứu bởi đức-tin, chứ không phải bởi việc làm (5.1-5.12); tự-do phục-vụ thương-yêu lẫn nhau (5.13-5.26); mang gánh nặng cho nhau (6.1-6.10). Trong 6.11-6.18, Phao-lô tự viết và có ý nghĩ sau cùng của mình.

**Thư của Phao-lô gửi Người Ga-la-ti
(Ga-la-ti 1.1-2.16)**

1. Sự chính-thống của tin-lành (1.1-2.21)

Lời mở đầu (1.1-1.5)

1Phao-lô, một sứ-đồ (chẳng được sai đi từ người ta, cũng chẳng qua sự môi-giới của loài người, nhưng qua Giê-xu Đấng Christ và Đức Chúa TRỜI là Cha, là Đấng đã vực Ngài sống lại từ người chết),² và tất cả các anh em là những người ở với tôi,

Gửi đến các hội-thánh thuộc Ga-la-ti:

3Xin ân-diễn cho anh em và sự bình-an từ Đức Chúa TRỜI Cha của chúng ta, và Chúa Giê-xu Đấng Christ,⁴ Đấng đã phó chính Ngài vì các tội-lỗi của chúng ta, để Ngài đã có thể giải-phóng chúng ta ra khỏi đời xấu-xa hiện tại này, theo ý-muốn của Đức Chúa TRỜI và Cha của chúng ta,⁵ thuộc về Ngài là vinh-quang mãi mãi vô cùng. A-men.

Không có một tin-lành nào khác (1.6-1.10)

6Tôi bị sùng-sốt rằng anh em quá vội-vàng ruồng-bỏ Ngài là Đấng đã gọi anh em trong ân-diễn của Đấng Christ, vì một tin-lành khác;⁷ mà thật ra chẳng phải là một tin-lành khác; duy chỉ có một ít kẻ đang phá rối anh em và muốn làm méo mó tin-lành của Đấng Christ.⁸ Nhưng đầu chúng tôi, hay một thiên-sứ từ trời, sẽ thuyết-giảng cho anh em một tin-lành trái với tin-lành mà chúng tôi đã thuyết-giảng cho anh em, kẻ đó hãy bị rửa-sả.⁹ Như chúng tôi đã nói lúc trước, cũng thế bây giờ tôi nói một lần nữa: nếu bất cứ ai thuyết-giảng cho anh em một tin-lành trái với tin-lành mà anh em đã nhận, kẻ đó hãy bị rửa-sả.¹⁰ Vì có phải bây giờ tôi đang kiếm ân-huê của loài người, hay của Đức Chúa TRỜI? Hay tôi đang rảnh làm vui lòng loài người? Nếu tôi đã còn đang rảnh làm vui lòng loài người, tôi hẳn đã chẳng phải là một kẻ nô-lệ của Đấng Christ.

Phao-lô đã nhận Tin-lành từ Đức Chúa TRỜI (1.11-1.24)

11Vì tôi muốn cho anh em biết, hỡi anh em, rằng tin-lành đã được thuyết-giảng bởi tôi chẳng phải theo loài người.¹² Vì tôi đã chẳng nhận nó từ loài người, cũng chẳng có ai dạy tôi, nhưng tôi đã nhận nó qua khải-thị của Giê-xu Đấng Christ.¹³ Vì anh em đã nghe về cách sống trước đây của tôi trong Giu-đa-giáo, thế nào tôi đã thường khùng bỏ hội-thánh của Đức Chúa TRỜI quá độ và đã rảnh sức phá-hủy nó;¹⁴ và tôi đã tấn-tối trong Giu-đa-giáo vượt hơn nhiều người đồng thời của tôi trong chủng-tộc của tôi, sốt-sắng quá đổi vì truyền-thống tổ-tiên của tôi.¹⁵ Nhưng khi Ngài là Đấng đã để riêng tôi ra, ngay cả từ từ-cung của mẹ tôi, và đã gọi tôi qua ân-diễn của Ngài, đã vui lòng¹⁶ tiết-lộ Con Trai của Ngài trong tôi, để tôi đã có thể thuyết-giảng Ngài giữa các dân Ngoại-bang, tôi đã chẳng tức-khắc tham-khảo với thịt và huyết,¹⁷ tôi cũng đã chẳng đi lên tới Giê-ru-sa-lem tới những kẻ đã là các sứ-đồ trước tôi; song tôi đã ra đi tới A-ra-bi, và đã trở lại một lần nữa tới Đa-mách.

18Đoạn 3 năm sau, tôi đã đi lên tới Giê-ru-sa-lem để trở thành quen biết với Sê-pha, và đã ở lại với người 15 ngày.¹⁹ Nhưng tôi đã chẳng thấy một ai khác trong các sứ-đồ trừ Gia-cơ, em trai của Chúa.²⁰ (Bây giờ trong điều tôi đang viết cho anh em, này, trước mặt Đức Chúa TRỜI rằng tôi chẳng đang nói dối.)²¹ Đoạn tôi đã đi vào trong các vùng

thuộc Sy-ri và Si-li-si.²² Và tôi đã còn không được biết mặt đối với các hội-thánh thuộc Giu-đê đã ở trong Đấng Christ;²³ duy chỉ họ đã cứ nghe: “Người đã một lần khùng bỏ chúng ta bây giờ đang thuyết-giảng đức-tin mà người một lần đã rảnh sức phá-hủy.”²⁴ Và họ đã và đang làm vinh-quang Đức Chúa TRỜI trong tôi.

Các sứ-đồ chấp-nhận Phao-lô (2.1-2.10)

2Đoạn sau một khoảng 14 năm, một lần nữa tôi đi lên tới Giê-ru-sa-lem với Ba-na-ba, cũng đem Tít theo.

²Và theo khải-thị tôi đã đi lên; và tôi đã trình cho họ biết tin-lành mà tôi thuyết-giảng giữa các dân Ngoại-bang, song tôi đã làm như thế trong riêng tư cùng những kẻ đã có tiếng, vì sợ rằng tôi đã có thể đang chạy, hay đã chạy, trong sự vô-ích.³ Nhưng ngay cả Tít, đã ở với tôi, dẫn người là một người Gờ-réc, cũng đã chẳng bị ép bị cắt-bì.⁴ Nhưng ấy đã bởi cơ các anh em già-dối đã lên vào để do thám và phát-hiện sự tự-do của chúng tôi mà chúng tôi có trong Đấng Christ Giê-xu, mục-đích để đưa chúng tôi vào trong cảnh nô-lệ.⁵ Song chúng tôi đã chẳng đầu hàng trong sự khuất-phục họ trong ngay cả 1 giờ, ngõ hầu lẽ-thật của tin-lành đã có thể tôn-tại với anh em.⁶ Nhưng từ những kẻ có vẻ như là ông này ông nọ (họ là gì cũng chẳng có khác gì đối với tôi; Đức Chúa TRỜI không thiên-vị ai)—ò, những kẻ có tiếng đã chẳng đóng-góp một cái gì cho tôi cả.⁷ Song trái lại, thấy rằng tôi đã được giao-phó với tin-lành cho những kẻ không cắt-bì, y như Phi-e-rơ đã được giao-phó cho những kẻ cắt-bì⁸ (vì Ngài một cách có hiệu-lực đã làm việc cho Phi-e-rơ trong chức-vụ sứ-đồ cho những kẻ chịu cắt bì, cũng một cách có hiệu-lực đã làm việc cho tôi cho các dân Ngoại-bang),⁹ và công-nhận ân-diễn đã được ban cho tôi, Gia-cơ và Sê-pha và Giảng, các người đã có tiếng là các cột-trụ, đã trao cho tôi và Ba-na-ba tay hữu của sự thông-công, để chúng tôi đã có thể đi đến các dân Ngoại-bang và họ đến các kẻ được cắt-bì.¹⁰ Họ đã chỉ yêu-cầu chúng tôi nhớ đến những kẻ nghèo-chính là điều tôi cũng khao-khát làm.

Phao-lô công-khai phản-đối Phi-e-rơ (2.11-2.14)

11Nhưng khi Sê-pha đến tới An-ti-ốt, tôi đã chống lại người tận mặt người, vì người đã đáng bị kết-án.¹² Vì trước khi những người nọ đến từ Gia-cơ, người đã thường ăn với dân Ngoại-bang; nhưng khi họ đã đến, người bắt đầu rút lui và tách mình xa ra, sợ nhóm của những kẻ cắt-bì.¹³ Và những người Giu-đa còn lại đã nhập bọn với người trong hành động đạo-đức-giả, với kết-quả là ngay cả Ba-na-ba cũng đã bị lôi kéo đi bởi hành động đạo-đức-giả của họ.¹⁴ Nhưng khi tôi thấy rằng họ đã chẳng đang bước đi một cách ngay thẳng với lẽ-thật của tin-lành, tôi đã nói với Sê-pha trước mặt mọi người: “Nếu anh, là người Giu-đa, sống như các dân Ngoại-bang và chẳng như dân Giu-đa, thì thế nào anh ép-buộc các dân Ngoại-bang sống như các người Giu-đa?”

Tin Giê-xu Đấng Christ được xưng công-chính và sống trong Ngài (2.15-2.21)

15“Chúng tôi là dân Giu-đa bởi tự-nhiên và chẳng là các kẻ phạm tội từ giữa các dân Ngoại-bang;¹⁶ tuy-nhiên biết rằng một người chẳng được xưng công-chính bởi các sản-phẩm của Luật-pháp nhưng qua đức-tin nơi Đấng Christ Giê-xu, ngay cả chúng tôi đã tin Đấng Christ Giê-xu, để

**Thư của Phao-lô gửi Người Ga-la-ti
(Ga-la-ti 2.17-4.3)**

chúng tôi có thể được xưng công-chính bởi đức-tin nơi *Đấng Christ*, và không bởi các sản-phẩm của Luật-pháp; vì bởi các sản-phẩm của Luật-pháp sẽ không có xác-thịt nào được xưng công-chính. ¹⁷Song nếu, trong khi tìm để được xưng công-chính trong *Đấng Christ*, chính chúng tôi cũng đã bị xem là các kẻ phạm tội, thế thì *Đấng Christ* có phải là một kẻ hầu-việc của tội-lỗi hay sao? Chẳng hề vậy! ¹⁸Vì nếu tôi tái-thiết cái gì tôi đã *một lần* phá-hủy, tôi chứng-minh chính tôi là một kẻ vi-phạm. ¹⁹Vì qua Luật-pháp tôi đã chết đối với Luật-pháp, để tôi đã có thể sống đối với *Đức Chúa TRỜI*. ²⁰Tôi đã bị đóng đinh trên thập-tự-giá với *Đấng Christ*; và chính tôi chẳng còn sống nữa, nhưng *Đấng Christ* sống trong tôi; và *sự sống* mà tôi bây giờ sống trong xác-thịt, tôi sống bởi đức-tin nơi Con Trai của *Đức Chúa TRỜI*, *Đấng* đã yêu-thương tôi, và đã phó chính Ngài vì tôi. ²¹Tôi không vô hiệu-hóa ân-diễn của *Đức Chúa TRỜI*; vì nếu sự công-chính *đến* qua Luật-pháp, thì *Đấng Christ* đã chết một cách không cần thiết.”

2. Sự ưu-việt của tin-lành (3.1-5.1)

Luật-pháp và đức-tin: được xưng công-chính bởi đức-tin; đức-tin hiện-hữu trước luật-pháp (3.1-3.14)

3¹Hỡi anh em các người Ga-la-ti đại dột, ai đã mê-hoặc anh em, mà trước mắt anh em Giê-xu *Đấng Christ* đã được miêu tả một cách công-khai là bị đóng đinh trên thập-tự-giá? ²Đây là điều duy-nhất tôi muốn tìm ra từ anh em: anh em đã nhận Linh bởi các sản-phẩm của Luật-pháp, hay bởi việc nghe *với* đức-tin? ³Anh em có quá đại dột chẳng? Đã khởi-sự bởi Linh, có phải chẳng bây giờ anh em đang được làm hoàn hảo bởi xác-thịt? ⁴Có phải chẳng anh em đã chịu khổ quá nhiều các sự việc một cách vô-ích—nếu quả thật nó đã là vô-ích? ⁵Thế thì có phải Ngài, là *Đấng cung-cấp* cho anh em Linh và làm các phép-lạ giữa anh em, làm nó bởi các sản-phẩm của Luật-pháp, hay bởi việc nghe *với* đức-tin? ⁶Y như *Áp-ra-ham ĐA TIN ĐỨC CHÚA TRỜI VÀ ĐIỀU ẤY ĐÃ ĐƯỢC KÉ CHO NGƯỜI LÀ CÔNG-CHÍNH*⁽¹⁾. ⁷Bởi vậy, hãy biết rằng chính những kẻ thuộc về đức-tin là những con trai của *Áp-ra-ham*. ⁸Và *Thánh-Kinh*, thấy trước rằng *Đức Chúa TRỜI* xưng công-chính các dân-tộc bởi đức-tin, đã thuyết-giảng tin-lành này sẵn sàng trước cho *Áp-ra-ham*, *rằng*: “TẤT CẢ CÁC DÂN-TỘC SẼ ĐƯỢC BAN PHƯỚC TRONG NGƯỜI.”⁽²⁾ ⁹Như thế thì những kẻ thuộc về đức-tin được ban phước với *Áp-ra-ham*, tín-nhân ấy. ¹⁰Vì có bao nhiêu người thuộc về các sản-phẩm của Luật-pháp, thì có bấy nhiêu đó ở dưới sự rửa-sá; vì được viết: “BỊ RỬA-SÁ MỌI KẸ CHẴNG TUÂN THEO TẤT CẢ CÁC ĐIỀU ĐƯỢC VIẾT TRONG SÁCH LUẬT-PHÁP, ĐỂ THI-HÀNH CHÚNG.”⁽³⁾ ¹¹Bây giờ, *rằng*: không một ai được xưng công-chính bởi Luật-pháp trước mặt *Đức Chúa TRỜI* là hiển-nhiên; vì: “NGƯỜI CÔNG-CHÍNH SẼ SỐNG BỞI ĐỨC-TIN.”⁽⁴⁾ ¹²Nhưng Dù cách nào đi nữa, Luật-pháp cũng chẳng thuộc về đức-tin; trái lại: “NGƯỜI THỰC-HÀNH CHÚNG SẼ SỐNG BỞI CHÚNG.”⁽⁵⁾ ¹³*Đấng Christ* đã mua-chuộc chúng ta khỏi sự rửa-sá của Luật-pháp, đã trở nên sự rửa-sá vì chúng ta—vì được viết: “BỊ RỬA-SÁ MỌI NGƯỜI

LÀ KẸ TREO TRÊN CÂY GỖ”⁽⁶⁾—¹⁴để trong *Đấng Christ* Giê-xu phước của *Áp-ra-ham* đã có thể đến cùng các dân Ngoại-bang, ngõ hầu chúng ta đã nhận lời hứa về Linh qua đức-tin.

Luật-pháp và lời hứa; lời hứa có trước Luật-pháp (3.15-3.22)

¹⁵Hỡi anh em, tôi nói theo loài người: mặc dầu nó *chỉ* là một giao-ước của loài người, tuy nhiên khi nó đã được chuẩn-y, không có một người nào đặt nó qua một bên hay thêm các điều-kiện vào nó. ¹⁶Bây giờ các lời hứa được nói cho *Áp-ra-ham* và cho hạt giống của người. Ngài chẳng nói: “Và cho những hạt giống,” để *liên-kết* tới số nhiều; nhưng *đúng hơn chỉ liên-kết* tới một: “Và cho hạt giống của người,” đó là, *Đấng Christ*. ¹⁷Điều tôi đang nói là điều này: Luật-pháp, đã đến 430 năm sau, chẳng vô hiệu-hóa một giao-ước trước đây đã được chuẩn-y bởi *Đức Chúa TRỜI*, để hủy bỏ lời hứa đó. ¹⁸Vì nếu của thừa-kế là từ luật-pháp, nó chẳng còn là từ một lời hứa nữa; nhưng *Đức Chúa TRỜI* đã ban nó cho *Áp-ra-ham* bởi phượng-cách của một lời hứa. ¹⁹Thế thì tại sao Luật-pháp? Nó đã được thêm vào vì các vi-phạm, đã được ban-hành qua các thiên-sứ bởi bàn tay của một người trung-bảo, cho đến khi hạt giống đó sẽ tới cùng người mà lời hứa đã được lập ra. ²⁰Bây giờ, một người trung-bảo không vì một bên; trong khi *Đức Chúa TRỜI* *chỉ* là một bên. ²¹Thế thì có phải Luật-pháp trái ngược với các lời hứa của *Đức Chúa TRỜI* chẳng? Chẳng hề vậy! Vì nếu một luật đã được ban cho mà đã có khả-năng đem lại sự sống, thì sự công-chính quả thật hẳn đã được đặt cơ sở trên luật-pháp. ²²Song *Thánh-Kinh* đã giam-cầm tất cả các sự việc dưới tội-lỗi, để lời hứa bởi đức-tin nơi Giê-xu *Đấng Christ* đã có thể được ban cho những kẻ tin.

Luật-pháp dẫn người ta đến Đấng Christ để trở thành con trai của Đức Chúa TRỜI bởi đức-tin (3.23-4.7)

²³Nhưng trước khi đức-tin đến, chúng ta đã bị tạm giữ dưới luật-pháp, đã bị giam lại cho đức-tin, là điều được tiết-lộ về sau. ²⁴Bởi vậy Luật-pháp đã trở thành người chỉ đạo trẻ con⁽⁷⁾ của chúng ta để dẫn chúng ta tới *Đấng Christ*, để chúng ta có thể được xưng công-chính bởi đức-tin. ²⁵Song bây giờ đức-tin đó đã đến, chúng ta chẳng còn dưới người chỉ đạo trẻ con nữa. ²⁶Vì anh em tất cả đều là các con trai của *Đức Chúa TRỜI* qua đức-tin nơi *Đấng Christ* Giê-xu. ²⁷Vì tất cả trong anh em đã được báp-tem vào trong *Đấng Christ* đều đã mặc lấy *Đấng Christ*. ²⁸Chẳng có người Giu-đa hay người Gờ-réc, chẳng có người nô-lệ hay người tự-chủ, chẳng có đàn-ông hay đàn-bà; vì tất cả anh em là một trong *Đấng Christ* Giê-xu. ²⁹Và, nếu anh em thuộc về *Đấng Christ*, thì anh em là hạt giống của *Áp-ra-ham*, là các người thừa-kế theo lời hứa.

4¹Bây giờ tôi nói: chừng nào kẻ thừa-kế là một đứa nhỏ, nó chẳng khác gì một đứa nô-lệ dẫu nó là chủ của mọi vật, ²nhưng nó dưới các kẻ giám-hộ và các quản-tri-viên cho đến cái ngày được định bởi người cha. ³Chúng ta cũng như thế, trong khi chúng ta đã là các đứa nhỏ, đã bị giữ trong cảnh nô-lệ dưới các điều cơ-bản của

¹Sáng-thế 15.6

²Sáng-thế 12.3

³Bài giảng của Môi-se 27.26

⁴Ha-ba-cúc 2.4; Rô-ma 1.17; Hê-bơ-rơ 10.38

⁵Lê-vi 18.5; Rô-ma 10.5

⁶Bài giảng của Môi-se 21.23; Công-vụ 5.30

⁷hay: kỹ-luật-viên

**Thư của Phao-lô gửi Người Ga-la-ti
(Ga-la-ti 4.4-5.15)**

thế-gian. ⁴Nhưng khi sự trọn-ven của thời-điểm ấy đã đến, Đức Chúa TRỜI đã sai tới Con Trai của Ngài, đã được sinh ra từ một người nữ, đã được sinh ra dưới Luật-pháp, ⁵để Ngài đã có thể mua-chuộc những kẻ đã ở dưới Luật-pháp, để chúng ta được nhận làm con nuôi như là con trai. ⁶Và bởi vì anh em là các con trai, Đức Chúa TRỜI đã sai Linh của Con Trai của Ngài vào tâm của chúng ta⁽¹⁾, kêu lên: “A-ba!⁽²⁾ Cha!” ⁷Bởi vậy anh em không còn là một kẻ nô-lệ nữa, nhưng một con trai; và nếu con trai, thì là một kẻ thừa-kế qua Đức Chúa TRỜI.

Phao-lô quan-tâm đến các người Ga-la-ti theo một tin-lành khác (4.8-4.20)

⁸Nhưng ở thời-điểm đó, khi anh em đã chẳng biết Đức Chúa TRỜI, anh em đã là nô-lệ cho những kẻ bởi bản-chất không phải là các thần. ⁹Nhưng bây giờ rằng anh em đã đến chỗ biết Đức Chúa TRỜI, hay đúng hơn được nhận-biết bởi Đức Chúa TRỜI, ấy là thể nào anh em quay lại một lần nữa cùng các điều cơ-bản vô giá-trị và yếu-hèn, mà anh em muốn bị bắt làm nô-lệ y hết cho chúng một lần nữa? ¹⁰Anh em giữ các ngày và các tháng và các mùa và các năm. ¹¹Tôi sợ cho anh em, rằng có lẽ tôi đã làm việc vất-vã trên anh em một cách vô-ích.

¹²Tôi nài-xin anh em, hỡi anh em, hãy trở thành như tôi, vì tôi cũng đã trở thành như anh em. Anh em đã chẳng hề làm một điều sai trái gì cho tôi; ¹³nhưng anh em biết rằng ấy đã là vì sự yếu-đuôi của xác-thịt mà tôi đã thuyết-giảng tin-lành cho anh em lần đầu tiên; ¹⁴và rằng cái đó đã là một sự thử-thách cho anh em trong xác thịt của tôi, anh em đã chẳng khinh-bi hay nhỏ nước miếng vào tôi, song anh em đã tiếp-đón tôi như một thiên-sứ của Đức Chúa TRỜI, như chính Đấng Christ Giê-xu. ¹⁵Thế thì đâu là sự chúc mừng của chính anh em? Vì tôi làm chứng cho anh em rằng: nếu có thể, anh em hẳn đã móc ra các con mắt của anh em và đã ban chúng cho tôi. ¹⁶Bởi vậy có phải tôi đã trở thành kẻ thù của anh em bởi việc nói cho anh em biết lẽ-thật chẳng? ¹⁷Họ sốt-sắng tìm kiếm anh em, không phải một cách đáng khen, nhưng họ mong ước nhốt anh em bên ngoài, để anh em sẽ tìm họ. ¹⁸Nhưng được sốt-sắng tìm kiếm một cách đáng khen thì luôn luôn tốt, và không chỉ khi tôi hiện-diện với anh em. ¹⁹Hỡi con cái của ta, một lần nữa ta ở trong sự đau-đẽ các con cho đến khi Đấng Christ được thành-hình trong các con—²⁰nhưng ta đã có thể ao-ước có mặt với các con ngay bây giờ và đôi giọng của ta, vì ta bối rối về các con.

Hai người con của Áp-ra-ham (4.21-5.1)

²¹Hãy nói cho tôi biết, anh em, là những kẻ muốn ở dưới luật-pháp, anh em chẳng lắng nghe luật-pháp à? ²²Vì được viết rằng Áp-ra-ham có 2 người con trai, 1 người bởi người đàn-bà nô-lệ và 1 bởi người đàn-bà tự-chủ. ²³Song đứa con trai bởi người đàn-bà nô-lệ đã được sinh ra theo xác-thịt, và đứa con trai bởi người đàn-bà tự-chủ qua lời hứa. ²⁴Điều này đang nói một cách ví von: vì các bà này là 2 giao-ước, một đi ra từ Núi Si-na-i mang con cái là những đứa sẽ là những kẻ nô-lệ; bà là A-ga. ²⁵Bây giờ A-ga này là Núi Si-na-i trong A-ra-bi, và tương-ứng với Giê-

¹bản khác: của anh em;

²tiếng A-ra-ma-ít nghĩa là: Ba Ba

ru-sa-lem hiện-tại, vì bà ở trong sự nô-lệ với con cái của bà. ²⁶Nhưng Giê-ru-sa-lem ở bên trên là tự-chủ, bà là mẹ của chúng ta. ²⁷Vì được viết:

“HÃY VUI-MỪNG, HỒI NGƯỜI ĐÀN-BÀ SON-SÊ KHÔNG SINH-ĐÊ;
HÃY PHÁ RA VÀ REO HỒ, NGƯỜI LÀ KẸ KHÔNG Ở TRONG CÓN ĐAU-ĐÊ;
VÌ CÓN CÁI CỦA KẸ BƠ-VƠ NHIỀU
HƠN CỦA KẸ CÓ CHỒNG.”⁽³⁾

²⁸Và các người, hỡi anh em, như Y-sác, là con cái của lời hứa. ²⁹Nhưng như ở thời-điểm đó, kẻ là người được sinh ra theo xác-thịt đã khùng bố kẻ là người được sinh ra theo Linh, bây giờ nó cũng như thế. ³⁰Song Thánh-Kinh nói gì?

“HÃY ĐUỐI ĐI NGƯỜI ĐÀN-BÀ NÔ-LỆ VÀ CÓN TRAI CỦA NÓ,
VÌ CÓN TRAI CỦA NGƯỜI ĐÀN-BÀ NÔ-LỆ SẼ KHÔNG LÀ KẸ
THỪA-KẾ VỚI CÓN TRAI CỦA NGƯỜI ĐÀN-BÀ TỰ-CHỦ.”⁽⁴⁾

³¹Như thế thì, hỡi anh em, chúng ta chẳng phải là con cái của người đàn-bà nô-lệ, nhưng của người đàn-bà tự-chủ.

5 Ấy là vì sự tự-do mà Đấng Christ đã giải-phóng chúng ta; bởi vậy, hãy cứ đứng vững và đừng quy-phục cái ách nô-lệ một lần nữa.

3. Sự tự-do của Tin-lành (5.2-6.18)

Sống trong sự tự-do của Đấng Christ (5.2-5.15)

²Này, tôi, Phao-lô, nói với anh em rằng nếu anh em nhận sự cắt-bì, Đấng Christ sẽ chẳng có lợi ích gì cho anh em. ³Và tôi làm chứng một lần nữa cho mỗi người, là kẻ nhận sự cắt-bì, rằng người đó bị bắt buộc phải giữ toàn-thể Luật-pháp. ⁴Anh em đã bị tách ra khỏi Đấng Christ, anh em đang tìm cách để được xưng công-chính bởi luật-pháp; anh em đã rơi khỏi ân-diễn. ⁵Vì chúng ta qua Linh, bởi đức-tin, đang chờ hy-vọng của sự công-chính. ⁶Vì trong Đấng Christ Giê-xu, cắt-bì hay không cắt-bì đều chẳng có nghĩa gì cả, nhưng đức-tin làm việc qua tình thương. ⁷Anh em đã đang chạy giõi; ai đã cản-trở anh em không cho vâng-phục lẽ thật? ⁸Sự thuyết phục này đã chẳng đến từ Ngài là Đấng gọi anh em. ⁹Một ít men làm dậy toàn thể đồng bột nhồi. ¹⁰Tôi có sự tin cậy hướng về anh em trong Chúa, rằng anh em sẽ không chấp nhận và thực hiện một quan-điểm nào khác; nhưng kẻ đang phá rối anh em sẽ chịu án của hấn, bất cứ kẻ đó là ai. ¹¹Nhưng tôi, hỡi các anh em, nếu tôi còn thuyết-giảng sự cắt-bì, cơ sao tôi còn bị khùng bố vậy? Thế thì cái khối đá làm sậy chân của thập-tự-giá đã bị xóa bỏ. ¹²Mong rằng những kẻ đang quấy rầy anh em thậm chí tự xẻo chính họ.

¹³Vì anh em đã được gọi đến sự tự-do, hỡi anh em; chỉ xin đừng biến sự tự-do của anh em thành cơ-hội cho xác-thịt, song qua tình thương hãy phục-vụ lẫn nhau. ¹⁴Vì toàn-thể Luật-pháp được hoàn thành trong một lời, trong lời phát-biêu: “NGƯỜI HÃY THƯƠNG KẸ LÂN-CẬN CỦA NGƯỜI NHƯ CHÍNH NGƯỜI.”⁽⁵⁾ ¹⁵Nhưng nếu anh em cắn và nuốt lẫn nhau, hãy coi chừng rằng anh em bị thiêu rụi bởi nhau.

³Ê-sai 54.1

⁴Sáng-thể 21.10

⁵Lê-vi 19.18; Ma-thi-ơ 19.19; Giảng 13.34

**Thư của Phao-lô gửi Người Ga-la-ti
(Ga-la-ti 5.16-6.18)**

Sống bởi quyền-năng của Đức Thánh-Linh (5.16-5.26)

16Nhưng tôi nói, hãy bước đi bởi Linh, và anh em sẽ không thực-hiện sự thèm muốn của xác-thịt. **17**Vì xác-thịt ham-muốn chống lại Linh, và Linh chống lại xác-thịt; vì các điều này ở trong sự đối-lập lẫn nhau, ngộ hầu anh em không có thể làm các điều anh em muốn. **18**Nhưng nếu anh em được dẫn-dắt bởi Linh, anh em chẳng ở dưới Luật-pháp. **19**Bây giờ các việc làm của xác-thịt là hiển-nhiên, chúng là: sự vô luân, tính bất khiết, tính ham khoái-lạc dâm dục, **20**thờ hình-tượng, phép phù-thủy, các sự thù-hận, sự cãi-cọ, tánh ganh-ghét, các sự bộc-phát của giận-dữ, các cuộc phân-tranh, các mối bất-hòa, bè-đàng, **21**đố kỵ, say-sưa, nhậu-nhẹt, và các thứ giống như các điều này, mà tôi báo trước anh em về chúng, y như tôi đã báo trước anh em rằng những kẻ thực-hành các điều thể ấy sẽ không thừa-kế vương-quốc của Đức Chúa TRỜI. **22**Nhưng trái của Linh là tình yêu-thương, niềm vui, sự bình-an, sự kiên-nhẫn, tánh từ-tế ân-cần, lòng tốt, sự trung-tín, **23**sự hòa-nhã, sự tự-chủ; chống lại các sự như thế, chẳng có luật-pháp nào. **24**Bây giờ những kẻ thuộc về Đấng Christ Giê-xu đã đóng đinh xác-thịt trên thập-tự-giá với các tánh say-mê và các sự ham-muốn của nó. **25**Nếu chúng ta sống bởi Linh, chúng ta cũng hãy bước đi bởi Linh. **26**Chúng ta chớ trở nên thích khoe khoang, thách-thức lẫn nhau, ganh-tị lẫn nhau.

Sống nhịn-nhục và khiêm-nhường (6.1-6.5)

6¹Hỡi anh em, ngay cả nếu ai bị bắt trong một sự vi-phạm nào, anh em là người thuộc linh, hãy hồi-phục một người thể ấy bằng một linh có sự hòa-nhã; *mỗi người* để ý chính mình, e rằng anh em cũng bị cám-dỗ. **2**Hãy mang các gánh-nặng của nhau, và như vậy làm trọn luật của Đấng Christ. **3**Vì nếu người nào nghĩ mình là cái gì đó khi mình không ra gì cả, người đó tự dối mình. **4**Nhưng mỗi người hãy xét việc làm của chính mình, và lúc đó người đó sẽ có *lý-do* cho việc khoe-khoang chỉ đối với chính mình mà thôi, và chẳng đối với người khác. **5**Vì mỗi người sẽ phải mang gánh nặng của chính mình.

Chúng ta sẽ gặt điều chúng ta gieo (6.6-6.10)

6Và người được dạy lời hãy chia-sẽ tất cả các vật tốt với người dạy. **7**Chớ bị lừa-dối, Đức Chúa TRỜI chẳng bị chế-nhạo; vì hễ cái gì một người gieo, cái ấy người đó cũng sẽ gặt. **8**Vì người gieo cho xác-thịt của chính mình, sẽ từ xác-thịt ấy gặt sự hư-nát, nhưng người gieo cho Linh, sẽ từ Linh gặt sự sống đời đời. **9**Và chúng ta chớ nản lòng trong việc làm điều thiện, vì vào thời-điểm thích-hợp chúng ta sẽ gặt nếu chúng ta chẳng trở thành chán ngấy. **10**Như thể thì, trong khi chúng ta có cơ-hội, chúng ta hãy làm điều thiện cho mọi người, và một cách đặc-biệt cho những kẻ thuộc về gia-hộ của đức-tin.

Lời cảnh-cáo cuối cùng của Phao-lô (6.11-6.18)

11Hãy xem với các chữ lớn là đường nào tôi đang viết cho anh em với chính tay của tôi. **12**Những kẻ muốn làm việc phò-trương giới trong xác-thịt ráng ép anh em chịu cắt-bì, chỉ để họ có thể không bị khùng bỏ vì thập-tự-giá của Đấng Christ. **13**Vì những kẻ chịu cắt-bì ngay cả chính họ chẳng giữ Luật-pháp, nhưng họ muốn bắt anh em chịu cắt-bì, để họ có thể khoe-khoang trong xác-thịt của anh em.

14Nhưng xin chẳng bao giờ là vậy để tôi phải khoe-khoang, ngoại trừ trong thập-tự-giá của Chúa Giê-xu Đấng Christ của chúng ta, qua đó thể-gian đã bị đóng đinh trên thập-tự-giá đối với tôi, và tôi đối với thể-gian. **15**Vì sự cắt-bì hay không cắt-bì đều chẳng là gì cả, nhưng là một sáng-tạo mới. **16**Và những kẻ sẽ bước đi bởi nguyên-tắc này, xin sự bình-an và sự khoan-dung ở trên họ, và trên Y-so-ra-ên của Đức Chúa TRỜI.

17Kể từ bây giờ trở đi, chớ để ai gây rắc rối cho tôi, vì tôi mang trên thân-thể của tôi các dấu đặc quyền của Giê-xu.

18Xin ân-điễn của Chúa Giê-xu Đấng Christ của chúng ta ở với linh của anh em, hỡi anh em. A-men.